

**ขั้นตอนการเก็บและส่งส่งตรวจ ห้องตรวจรีเวช
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี**

นางเรณู วรวิทย์
นางเมธยา วิมลพิทยกุล
ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่อนามัย

ห้องตรวจรีเวช โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี ให้บริการตรวจเช็คมะเร็งของระบบอวัยวะสืบพันธุ์สตรีโดยเฉพาะมะเร็งปากมดลูก และใช้ในการตรวจติดตามผลการรักษา, ตรวจหาสาเหตุของการอักเสบและการติดเชื้อ ซึ่งการตรวจเช็คมะเร็งปากมดลูก ให้บริการ 2 วิธี คือ

1) Pap smear แบบ conventional technique คือ การป้ายส่งตรวจจากผู้ป่วยลงบนสไลด์ โดยตรง Fix เซลล์ใน Alcohol 95 % ก่อนนำส่งห้องปฏิบัติการ

2) Thin Prep Pap Test คือ การป้ายส่งตรวจจากผู้ป่วย โดยใช้แปรงขนาดเล็กเก็บเซลล์บริเวณปากมดลูก ถอดหัวแปรงใส่ลงในน้ำยารักษาสภาพเซลล์ ก่อนนำส่งห้องปฏิบัติการ

ซึ่งการจะทำให้ผลการตรวจมีความถูกต้องแม่นยำนั้น การเก็บและส่งส่งตรวจที่ถูกต้องถือเป็นปัจจัยที่สำคัญ

การเก็บและส่งส่งตรวจ

การเก็บและส่งส่งตรวจ เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่งในการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือตรวจวิเคราะห์ใด ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือมีผู้ตรวจวิเคราะห์ที่มีความเชี่ยวชาญมากเพียงใดก็ตาม ถ้าส่งตรวจเก็บมาไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็จะทำให้ผลตรวจวิเคราะห์ที่ได้ผิดพลาดไม่มีความหมาย เพราะไม่ได้สะท้อนถึงความผิดปกติที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยจริงตามที่แพทย์ต้องการมากกว่านั้นหากแพทย์นำผลตรวจวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้ อาจทำให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาผิดพลาดและอาจเกิดอันตรายร้ายแรงถึงแก่ชีวิตได้

แนวทางการเก็บและส่งส่งตรวจหามะเร็งปากมดลูกโดยวิธี Pap Smear

1. เตรียมภาชนะสำหรับใส่ slide ที่ smear แล้ว พร้อมเติมน้ำยา Alcohol 95 % ไว้ให้พร้อมใช้งาน
2. หลังจากแพทย์ หรือ พยาบาลได้ทำการตรวจ pap smear ให้กับผู้ป่วยบริการ และป้ายเซลล์ลงบนslide ให้นำ slide ที่ป้ายเซลล์แล้ว จุ่มลงในภาชนะสำหรับใส่ slide ที่บรรจุ 95% alcohol ทันที
3. ระหว่างที่นำ slide จุ่มลงในภาชนะดังกล่าว ให้ตรวจสอบว่า slide ดังกล่าวได้เขียนชื่อ-สกุล ผู้รับบริการถูกต้องหรือไม่ ปริมาณแอลกอฮอล์ในภาชนะสำหรับแช่slide มีเพียงพอหรือไม่ รวมทั้ง บันทึกเวลาที่เริ่มแช่ slide โดยต้องแช่ slide นาน 30 นาที
4. ตรวจเช็คฝาปิดภาชนะให้ปิดแน่นสนิท เพื่อป้องกันน้ำยา 95% alcohol ระเหยออกมา
5. เมื่อครบกำหนด นำแผ่น Slide ที่ แช่ใน Alcohol 95 % นาน 30 นาที วางบนถาดผึ่งให้แห้ง
6. ตรวจสอบชื่อ – สกุล เลขที่ HN และวันที่ ที่แผ่น Slide ให้ตรงกับใบนำส่งตรวจ และบันทึกลงในสมุดส่ง Pap smear (F - FPG – 01.005)
7. นำแผ่น Slide ใบนำส่งตรวจ และสมุดทะเบียนส่งกลุ่มงานเวชศาสตร์ชั้นสูงตรให้เจ้าหน้าที่กลุ่มงานเวชศาสตร์ชั้นสูงตร ตรวจสอบ และเซ็นรับในสมุดส่ง Pap smear (F - FPG – 01.005)

แนวทางการเก็บและส่งสิ่งส่งตรวจหามะเร็งปากมดลูกโดยวิธี thin prep

1. เตรียมอุปกรณ์สำหรับการตรวจ(แปรงขนาดเล็ก ขวดเก็บสิ่งส่งตรวจ)
2. หลังจากที่แพทย์ทำการตรวจ Thin prep ด้วยการใช้แปรงขนาดเล็กเก็บเซลล์รอบๆปากมดลูกของคนรับการตรวจ ถอดหัวของแปรง ใส่ลงในขวดเก็บสิ่งส่งตรวจที่บรรจุน้ำยารักษาสภาพเซลล์ ให้ตรวจเช็คฝาปิดภาชนะให้ปิดแน่นสนิท เพื่อป้องกันน้ำยาหก
3. ตรวจสอบชื่อ – สกุล เลขที่ HN และวันที่ ที่ขวดเก็บสิ่งส่งตรวจ ให้ตรงกับใบนำส่งตรวจ และบันทึกลงในสมุดทะเบียนตรวจPap smear และผลการตรวจ (F - FPG – 01.002)
4. นำขวดเก็บสิ่งส่งตรวจ ใบนำส่งตรวจ และสมุดทะเบียนส่งกลุ่มงานเวชศาสตร์ชั้นสูงให้เจ้าหน้าที่กลุ่มงานเวชศาสตร์ชั้นสูง ตรวจสอบ และเซ็นรับในสมุดส่งตรวจPap smear(F - FPG – 01.005)

แนวทางการเก็บและส่งตรวจชิ้นเนื้อ

1. เตรียมภาชนะสำหรับใส่ชิ้นเนื้อ พร้อมเติมน้ำยา 10% formalin ไว้ให้พร้อมใช้งาน
2. หลังจากที่แพทย์ได้ทำการตัดชิ้นเนื้อให้กับผู้รับบริการ ใส่ลงในภาชนะเพื่อส่งตรวจทางพยาธิวิทยา ให้ตรวจสอบว่าปริมาตรของน้ำยา 10%formalin มีความเหมาะสมหรือไม่ โดยระดับของน้ำยาที่เหมาะสม คือ 10-20 เท่าของขนาดชิ้นเนื้อ
3. ตรวจเช็คฝาปิดภาชนะให้ปิดแน่นสนิท เพื่อป้องกันน้ำยาหก พร้อมติดฉลากด้านข้างที่ใส่ชื่อ-นามสกุล เพศ และ HN. (Hospital Number) ของผู้ป่วย
4. จัดเตรียมและส่งต่อการนำส่งสิ่งส่งตรวจพร้อมแบบฟอร์มใบRequest for pathology examination บันทึกลงในสมุดทะเบียนลงผลชิ้นเนื้อ (F - FPG – 01.004) ของห้องนรีเวชและลงในสมุดส่งชิ้นเนื้อให้ฝ่ายบริหารงานทั่วไป(F - FPG – 01.006) นำฝากส่งตรวจที่ศูนย์พยาธิวิทยากรุงเทพ
5. ก่อนนำส่งสิ่งส่งตรวจ ให้ตรวจสอบชื่อ – สกุล เลขที่ HN และวันที่ ที่ขวดเก็บสิ่งส่งตรวจ ให้ตรงกับใบนำส่งตรวจ อีกครั้ง พร้อมนำส่งที่ธุรการ เพื่อดำเนินการส่งตรวจที่ศูนย์พยาธิวิทยาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. การเก็บสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ(Specimen Collection) สืบค้นเมื่อวันที่ 11มิ.ย63จาก www.bamras.ddc.moph.go.th
2. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คู่มือการส่งตรวจทางพยาธิวิทยา.สืบค้นเมื่อวันที่ 11มิ.ย 63 จาก <https://chulalongkornhospital.go.th/kcmh/wp-content/uploads/2017/12/006-22-3-60.pdf>